

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ
ТА ВИХОВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ”**
(для магістрів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2014

Підготовлено професором кафедри управління навчальним закладом
І. М. Найдюновим

Затверджено на засіданні кафедри управління навчальним закладом
(протокол № 9 від 18.02.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Найдюнов І. М. Навчальна програма дисципліни “Управління навчальною та виховною діяльністю” (для магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2014. — 30 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Управління навчальною та виховною діяльністю”, тематику та методичні вказівки до виконання контрольних робіт (рефератів), питання для самоконтролю і список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2014
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2014

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Становлення української державності, інтеграція у європейське і світове співтовариство, відмова від тоталітарних методів управління державою і побудова громадянського суспільства, передбачають орієнтацію на людину, націю, пріоритет духовної культури, визначають основні напрями навчально-виховної діяльності у закладах освіти України. Поряд з цим, необхідність розв'язання глобальних проблем, що постають перед людством в новому тисячолітті, вимагає високого рівня освіти, зростання інтелектуального і духовного потенціалу суспільства, підготовки нової генерації трудівників, здатних створювати найновітнішу техніку, технології, а також посилення навчально-виховної роботи у новій національній моделі освіти України.

Концепція гуманітарної, демократичної освіти, передбачає викладання в освітніх організаціях дисциплін, спрямованих на глибоке вивчення місця і ролі людини в історії світової цивілізації, в складних історичних процесах. Сьогодні відбувається багато змін в усіх сферах життєдіяльності людства, спостерігається процес переходу від одного якісного стану до іншого, в якому знання, загальнолюдські позитивні моральні переконання будуть основним ресурсом, що забезпечить поступальний розвиток суспільства і реальну конкурентоспроможність країни.

За цих умов підвищується роль навчальних дисциплін, особливо пов'язаних з управлінням навчально-виховним процесом, як методичних центрів дидактичного ініціювання, створення та поширення нових знань у суспільстві, інтенсивного навчального процесу підготовки майбутніх фахівців, професіоналів найвищого ґатунку. До таких навчальних дисциплін можна віднести “Управління навчальною та виховною діяльністю”, як один із суттєвих предметів науки про управління в освітній організації, про управління освітою, навчанням, вихованням і розвитком інноваційної і глобалістичної людини, самодостатньої і демократичної особистості. В навчальній програмі “Управління навчальною та виховною діяльністю” окреслений нормативний навчальний курс дисципліни. Це — комплекс змістових модулів, теоретичних та практичних тем навчання, засвоєння яких надає можливість у доступній формі здобути знання, сформувати уміння і навички інноваційної технології управління навчально-виховним процесом підготовки спеціаліста, поглибити та інтенсифікувати когнітивну сферу особистості студента, гуманістично спрямувати,

інтеріоризувати її за змістом, оптимальними компонентами та структурними елементами.

В програмі висвітлено коло загальних засад педагогіки, проблем її становлення та розвитку, питання теорії навчання, виховання та управління навчально-освітніми закладами і спрямована на розгляд з урахуванням синергетичних та акмеологічних підходів до формування особистості суб'єкта навчально-пізнавальної діяльності, вимог Болонської декларації, Указу Президента України “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні”. Це зумовлено також особливим значенням окреслених питань у формуванні самодостатньої особистості та розвинутої індивідуальності.

Методична розробка спирається на дослідження відомих науковців: антропологів, істориків, педагогів, психологів, соціологів, фізіологів, філософів, інших. Серед них: А. М. Алексюк, І. Д. Бех, Л. С. Вигоцький, Н. П. Волкова, М. Б. Євтух, Г. С. Костюк, О. М. Леонт'єв, Н. Є. Мойсеюк, І. П. Павлов, С. С. Пальчевський, А. В. Петровський, С. Л. Рубінштейн, І. М. Сеченов, Ю. Л. Трофімов, М. М. Фіцула, Г. В. Щокін та ін.

Метою вивчення дисципліни “Педагогіка професійної освіти” є:

1. Оволодіння системою знань загально-методологічних основ педагогіки, дидактики як теорії освіти і навчання, теорії і практики процесу виховання, управління та педагогічного менеджменту в професійно-технічних навчальних закладах і формування на цій основі педагогічної когнітивної сфери особистості майбутнього фахівця робітничої професії.
2. Отримати необхідні загальні навички та вміння педагога-менеджера, фахівця-організатора навчально-виховного процесу в професійно-технічному навчальному закладі.

Зважаючи на органічні зв'язки педагогічної науки з фаховою діяльністю майбутніх менеджерів в освітній галузі, **об'єктом** її є реальна взаємодія учасників педагогічного процесу, а **предметом** — способи взаємодії, зумовлені цілями цього процесу, його завданнями та змістом.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомлення студентів з категорійним апаратом педагогіки;
- формування умінь та навичок управлінця в галузі освіти;
- ознайомлення з технологією навчання та виховання;
- засвоєння принципів та підходів до організації сучасної освіти;

- розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування;
- формування навичок з організації самостійної роботи студентів у навчанні;
- оволодіння навичками та прийомами прийняття управлінських рішень, адекватних умовам ринкового освітнього середовища;
- надати допомогу майбутнім фахівцям у професійній діяльності знаходити ефективні способи впливу на аудиторію, пізнавати індивідуально-психологічні особливості людини, здійснювати заходи, спрямовані на згуртованість трудового колективу, запобігання конфліктним ситуаціям тощо.

Педагогіку як науку, як напрямок формування та розвитку освітньої сфери суспільства і як навчальну дисципліну, неможливо вивчити без практичної роботи організаційного та планового характеру, а також без поглибленого вивчення наукової літератури. Це можливо лише за умови наближення педагогічної дійсності і практики до життя, на основі застосування здобутих теоретичних знань на практичних заняттях, при підготовці ділових та рольових ігор, участі в них, розв'язанні педагогічних задач, тестів, ситуацій.

У цілому навчальна програма дисципліни “Педагогіка професійної освіти” створена у відповідності з нормативними вимогами підготовки фахівців, що викладені у законодавчих та нормативних документах про професійну освіту. Її зміст орієнтує студентів магістратури не тільки на творче засвоєння педагогічних знань, а й на вироблення умінь, навичок і бажання самостійного навчання, оволодіння новою інформацією, уміння використовувати отримані знання на практиці.

У процесі засвоєння матеріалу навчальної дисципліни, студенти отримують знання:

- сутності, основних змістових положень педагогіки, її ролі і місця в суспільстві та в діяльності спеціаліста;
- логіки і методики науково-педагогічного дослідження в процесі життєдіяльності фахівця;
- філософських основ сучасної освіти;
- генезису педагогіки як науки;
- науково-методологічних основ дидактики;
- закономірностей та принципів навчання і виховання;

Вивчення курсу передбачає формування у студентів умінь:

психолого-педагогічного самоаналізу;
рефлексного самоконтролю, при необхідності конформності;

психолого-педагогічної індивідуалізації в процесі спілкування з людьми;

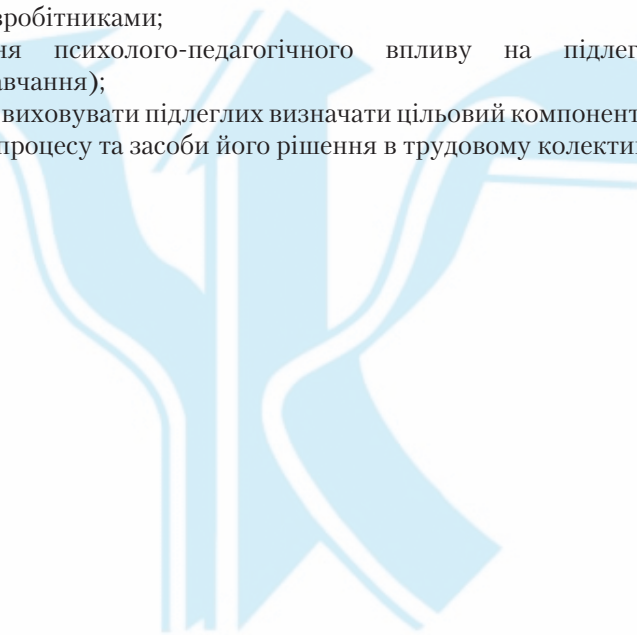
організації, планування, проведення ділових бесід різного рівня складності;

проведення практичних політологічних та соціологічних досліджень в освітній сфері суспільства;

створення і підтримання комфортних міжособових та ділових відносин із співробітниками;

здійснення психолого-педагогічного впливу на підлеглих (суб'єктів навчання);

навчати і виховувати підлеглих визначати цільовий компонент педагогічного процесу та засоби його рішення в трудовому колективі.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
**“УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ
ТА ВИХОВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ”**

Номер теми	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	<p>Змістовий модуль I. Загальні засади управління навчальною та виховною діяльністю</p> <p>Науково-методологічні основи управління навчальною та виховною діяльністю в освітніх організаціях</p>
2	Педагог-менеджер, як основний суб'єкт навчальної та виховної діяльності
3	Наукова організація педагогічної праці
4	<p>Змістовий модуль II. Управління статутною діяльністю освітньої організації</p> <p>Система організації освіти в Україні.</p>
5	Формування контингенту суб'єктів навчання в закладах освіти
6	Внутрішня система управління в освітніх НЗ
7	Управління відокремленими структурними підрозділами вищого навчального закладу
8	<p>Змістовий модуль III. Управління навчальним процесом в закладах освіти</p> <p>Загальні засади навчального процесу в освітніх організаціях</p>
9	Планування навчальної діяльності в закладах освіти
10	Управління навчальним процесом в дошкільних, шкільних та позашкільних НЗ
11	Дидактичні засади навчальної діяльності в професійно-технічних НЗ
12	Управління навчальним процесом в сучасних вузах
13	Діагностика навчальної діяльності в освітніх організаціях
14	<p>Змістовий модуль IV. Теоретичні основи управління виховною діяльністю</p> <p>Методологія процесу управління виховною діяльністю в навчально-освітніх закладах</p>
15	Управління виховною діяльністю в дошкільних та позашкільних освітніх організаціях.
16	Організація виховного процесу в загальноосвітній школі

1	2
17	Управління виховною роботою в професійно-технічному НЗ
18	Система управління виховним процесом у вузі
19	Діагностика виховної діяльності в освітніх організаціях
Разом годин: 162	

ЗМІСТ
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ
ТА ВИХОВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ”

Змістовий модуль I. Загальні засади управління навчальною та виховною діяльністю

Тема 1. Науково-методологічні основи управління навчальною та виховною діяльністю в освітніх організаціях

Педагогічний менеджмент, як основа новітніх підходів до управління навчальною та виховною діяльністю в освітніх організаціях. Управління, як організоване, планове діяння на певний об'єкт. Керівництво, як визначення основних ліній і головних завдань управління всіма ланками системи закладів освіти в Україні. Об'єкт (навчально-виховна діяльність освітніх організацій, фінансово-економічна діяльність НЗ, санітарно-гігієнічні умови тощо), суб'єкт (керівники освітніх організацій та їх заступники, члени адміністрації закладів освіти, органи самоврядування закладів освіти, суспільно-громадські організації тощо) управління. Зовнішня структура управління в системі освіти: загальний рівень (МОН – обласні управління – міські (районні) відділи (управління) освіти – навчальні заклади); конкретний рівень в закладах освіти.

Внутрішня структура управління НЗ, як процес взаємодії двох підсистем: управляючої, та тієї, що управляється. Методологічна основа взаємозв'язку підсистем: субстанціональна єдність та діалогічна згода всіх учасників педагогічного процесу; розгляд суб'єкта та об'єкта управління як поєднання внутрішніх закономірностей їх розвитку; підхід до об'єкта управління, як нестабільного системного утворення. Генезис розвитку системи управління в освітніх організаціях. Основні змістові напрями управління в конкретній освітній організації: управлінська діяльність професійних керівників – дидактичний

та виховний аспекти; управлінська діяльність суспільно-громадських організацій та їх керівників; управління цілісним педагогічним процесом. Рівні управління в конкретному НЗ по вертикалі і горизонталі: ректор (директор, декан тощо) та вищі органи колективного управління (педарада, профком, студком, батьківський комітет тощо); проректори та заступники директора, декана та органи колективного управління (методична рада, різноманітні комісії, штаби тощо); викладачі (учителі), вихователі, завідувачі кабінетами, майстернями та керівники відповідних колективних органів (методоб'єднань, комісій тощо); студенти, учні, слухачі та органи їх самоврядування в структурних підрозділах НЗ.

Внутрішня процесуальна структура основних компонентів управління в системі освітніх організацій (планування, організація, контроль діяльності). Процесуальний зміст структурних компонентів: прийняття управлінських рішень, врахування мотивації працівників, здійснення впливу на працівників (керівництво), забезпечення спілкування. Рівні аналізу управління: менеджерський (розгляд специфіки планування, організації та контролю); психолого-педагогічний (процес прийняття рішень, комунікація, вплив на людей, мотивація). Процедура прийняття управлінських рішень (розробка мети та завдань діяльності; планування по їх виконанню; розподіл та уточнення функціональних обов'язків; підбір кадрів та допомога їм; вдосконалення структури управління; виконання прийнятих рішень тощо). Основні критерії ефективності управлінської праці (досягнення, ділові якості суб'єктів управління, прогностична направленість діяльності НЗ). Принципи (цілеспрямованості, демократизму, сполучення колегіальності із єдиноначальністю, гласності, відкритості, науковості, діловитості і практичності, плановості, обліку і контролю), функції (педагогічного аналізу, планування, організації, контролю); методи (організаційно-педагогічні, соціально-педагогічні, адміністративно-господарські, цілісного педагогічного процесу) управління.

Література [1–4; 10; 17; 21; 28; 35; 45; 47; 49; 52; 54; 55; 59; 61; 65; 69]

Тема 2. Педагог-менеджер, як основний суб'єкт навчальної та виховної діяльності

Спеціаліст-педагог, як центральна фігура в навчально-виховній діяльності освітнього закладу і трудового колективу, як головний її суб'єкт-менеджер (учитель, викладач, керівник освітньої організа-

ції). Суспільна значущість менеджера, як педагога з різних позицій: глобальних — чого чекає суспільство від нього; з позиції суб'єктів навчально-пізнавальної діяльності — чого чекають вони від учителя, викладача, керівника трудового колективу; з позицій суб'єкта викладання — якими є його обов'язки, як він розуміє їх? Структура щодо видів психолого-педагогічної діяльності головних суб'єктів цілісного педагогічного процесу і вироблення педагогічної майстерності. Професійно-педагогічна компетентність менеджера педагогічного процесу, яка передбачає: його знання (теоретичні, знання життя, прикладні знання), уміння (конструктивно-методичні, організаторські); навички — методичні мислення) особисті якості (моральні, психолого-педагогічні) тощо. Сутність, загальна характеристика прав і обов'язків педагога-менеджера навчально-виховного процесу (вихователя, учителя, викладача, керівника освітньої організації).

Література [1–9; 10; 13; 15; 17; 21–23; 29; 49–52]

Тема 3. Наукова організація педагогічної праці

Наукова організація педагогічної праці як діяльність, яка при мінімальних затратах сил, засобів та часу учасників освітньої організації, має максимальну ефективність навчально-виховного процесу. Управлінські вимоги до здійснення наукової організації педагогічної праці (НОПП): оптимальне, у відповідності із цілями навчально-виховного процесу (НВП), планування; оптимальна організація діяльності; координація зусиль управлінської діяльності на всіх рівнях; стимулювання; оперативний контроль та облік.

Змістові напрями НОПП: інтенсифікація педагогічної праці, як посилення та прискорення навчально-виховної діяльності суб'єктів управління за одиницю часу; оптимізація цілісного педагогічного процесу, як найкращий спосіб розв'язання відповідних завдань навчальної та виховної діяльності.

Фактори ефективності інтенсифікації педагогічного процесу (посилення цілеспрямованості; підвищення напруженості завдань діяльності, поглиблення мотивації; збільшення інформаційної ємності форм навчально-виховного процесу; прискорення темпу навчальної діяльності; впровадження активних інноваційних форм, методів, засобів навчальної та виховної діяльності; всебічний розвиток умінь та навичок самонавчання та самовиховання суб'єктів учіння тощо).

Критерії ефективності процесів інтенсифікації та оптимізації педагогічної діяльності (досягнення такого рівня діяльності суб'єктів

НВП, який відповідав би їх реальним можливостям, за умови дотримання гігієнічно установлених для цього норм часу).

Способи оптимізації педагогічної праці (комплексне планування; вибір більш вдалої структури навчального заняття, виховної форми; усвідомлений вибір раціональних методів навчальної та виховної діяльності; створення оптимально-ефективних матеріальних, морально-психологічних та естетичних умов для НВП тощо).

Методична робота в НЗ, як засіб удосконалення організації педагогічної праці. Зміст та форми методичної роботи в освітніх організаціях.

Література [1–9; 41–42; 47–53; 59; 60; 63]

Змістовий модуль II. Управління статутною діяльністю освітньої організації

Тема 4. Система організації освіти в Україні

Загальні проблеми освіти в Україні. Поняття системи освіти у Законі України “Про освіту”, деталізація в інших законодавчих та нормативних документах. Форми навчання для здобуття освіти. Структура системи освіти (дошкільне виховання: рання родинна освіта та виховання; загальна середня, яка складається із початкової, загальної та повної освіти; професійна освіта, яка здійснюється на базі середньої у профтехучилищах; вища освіта; аспірантура; докторантура; післядипломна освіта; самоосвіта, інше); принципи її організації (доступності усіх форм і типів освіти; рівності умов для реалізації здібностей і талантів особистості; гуманізму і демократизму освіти; незалежності державної системи освіти; науковий світський характер освіти; відповідність світовому рівню освіти, інші); шляхи реформування освіти (створення у суспільстві атмосфери загальнодержавного, всенародного сприяння розвитку освіти; забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій та педагогічних технологій; відхід від засад авторитарної педагогіки; підготовка нових кадрів; формування нових економічних основ системи освіти; реорганізація існуючих та створення нових навчально-освітніх закладів; радикальна перебудова управління сферою освіти).

Види організаційної структури системи освіти: управління освітою; навчальні (навчально-виховні) заклади; наукові та науково-методичні установи. Державні органи управління освітою в Україні (Міністерство освіти і науки України; міністерства і відомства Укра-

їни, яким підпорядковані навчальні заклади; Державна атестаційна комісія України; Міністерство освіти Автономної Республіки Крим; місцеві органи державної виконавчої влади і підпорядковані їм органи управління освітою), їх призначення та основні функції. Система взаємозв'язків НЗ з іншими підприємствами, установами, організаціями. Союзи, товариства та асоціації в управлінській системі НЗ.

Література [1–9; 15; 22–26; 29; 32; 34; 44; 52; 64]

Тема 5. Формування контингенту суб'єктів навчання в закладах освіти

Дошкільний навчальний заклад: основні документи для прийому загального типу ДНЗ (заява батьків або осіб, які їх замінюють, медична довідка про стан здоров'я дитини, довідка дільничного лікаря про епідеміологічне оточення, свідоцтво про народження) та компенсуючого (висновок психолого-медико-педагогічної консультації, територіального лікувально-профілактичного закладу чи тубдиспансеру, направлення місцевого органу управління освітою); обов'язки керівника при цьому; ознаки для формування груп (вікові, сімейні чи родинні); умови відрахування дітей; режим роботи НЗ; специфіка комплектування компенсуючого НЗ.

Загальноосвітній навчальний заклад: обов'язки місцевих органів виконавчої влади в період зарахування дітей; необхідні документи для зарахування (наказ директора, що видається на підставі заяви за наявності медичної довідки встановленого зразка і відповідного документа про освіту (крім учнів першого класу); специфіка зарахування учнів до гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів), санаторної та реабілітаційної шкіл.

Професійно-технічний навчальний заклад: мета професійно – технічної освіти (забезпечує здобуття громадянами професії відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей, а також допрофесійну підготовку, перепідготовку, підвищення їх кваліфікації) і навчання (формування у громадян професійних умінь і навичок, необхідних для виконання певної роботи чи групи робіт), їх завдання; первинна професійна підготовка; перепідготовка робітників; підвищення кваліфікації робітників; права та обмеження на здобуття професійно-технічної освіти; здобуття повної загальної середньої освіти.

Вищий навчальний заклад: Умови прийому студентів до вищих навчальних закладів (Закон України “Про вищу освіту” ст.44; наказ МОН України № 212 від 7.04.2003.), прийом студентів-іноземців (По-

станова Кабінету Міністрів України № 1238); порядок переведення, відрахування та поновлення студентів (наказ МОН України № 245 від 15.07.96); умови прийому, відрахування студентів із недержавного НЗ (на основі структурних підрозділів МАУП).

Література [1–9; 15; 17; 23–29; 60]

Тема 6. Внутрішня система управління в освітніх НЗ

Робочі та дорадчі органи НЗ (рада освітньої організації — програма діяльності; механізми введення в дію її рішень); вчена рада; педагогічна рада; піклувальна рада; ректорат; деканат; наради із деканами (завідуючими відділеннями), завідуючими кафедрами тощо; збори (конференція) колективу організації (студентів); студентська рада (учнівський комітет); учнівський парламент; рада менеджерів (старост) навчальних груп; профспілкova організація вчителів (викладачів, студентів); батьківський комітет. Статут навчальних закладів освіти (накази МОН України № 370 від 27.10.1999 року та № 60 від 5.02.2003 року). Ліцензування освітньої діяльності, акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів (постанови кабінету Міністрів України від 4.07.2001, 9.08. та 9.09.2001, 29.08.2003 року).

Література [1; 3; 6; 7; 9; 10; 31; 41; 42; 45–47; 50–52; 55; 56; 59; 60; 67]

Тема 7. Управління відокремленими структурними підрозділами вищого навчального закладу

Загальна характеристика відокремлених структурних підрозділів (ліцей, гімназія, коледж, відділення, представництво, філія, інститут): документи про створення підрозділу, положення про підрозділ навчального закладу, свідоцтво про державну реєстрацію, концепція освітньої діяльності, ліцензії на право здійснення освітньої діяльності (підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, інші), паспорт, накази з основної діяльності, матеріали статистичної звітності, звітні матеріали. Специфіка формування контингенту студентів.

Основи організаційного та програмного забезпечення (освітньо-професійні програми, навчальні плани і програми — типові та робочі, структурно-логічні схеми, графік навчального процесу, розклад занять, навчально-методичні комплекси та спеціальності).

Рівень матеріально-технічного забезпечення (навчальні плани і програми, паспорт, перспективний план розвитку матеріально-

технічної бази, документи, що підтверджують право на власність або довгострокову оренду приміщень, перелік типового обладнання, матеріали інвентаризації матеріальних цінностей, санітарний паспорт, приписи Держнаглядохоронпраці та пожежної інспекції і санепідемстанції, інформаційні матеріали бібліотеки).

Формування педагогічного колективу та його якісний склад (штатний розпис, тарифікаційна відомість, особові справи керівного і педагогічного складу, матеріали підвищення кваліфікації та атестації викладачів, накази з кадрових питань, функціональні обов'язки).

Література 3–9; 35; 41; 42; 45;
47; 50; 51; 55; 59; 60; 63; 70]

Змістовий модуль III. Управління навчальним процесом в закладах освіти

Тема 8. Загальні засади навчального процесу в освітніх організаціях

Загальні дидактичні науково-методологічні основи навчальної діяльності: (дидактика: сутність, основні категорії: освіта і навчання, викладання і навчання, закономірності і принципи навчання; навчальний процес: сутність, основні компоненти — цільовий, стимуляційно-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльний, контрольно-регулювальний, оціночно-результативний).

Управління навчальним процесом: загальні науково-методологічні основи організації навчальної роботи; суттєві аспекти видів, активних форм, методів процесу навчання; загальні основи діяльності суб'єктів викладання і навчання; проведення відкритих занять; самостійна робота суб'єктів навчання; організація олімпіад, конкурсів, конференцій; діагностика навчальної діяльності.

Загальні засади сутності та змісту управління методичною роботою: (методична рада, об'єднання, предметні комісії; навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін спеціальностей тощо), науковою (координація наукової роботи; організація наукової роботи суб'єктів викладання та навчання) та соціальною (система соціальної роботи в освітніх організаціях; психологічний клімат в колективі; взаємодія керівництва НЗ із профспілковими організаціями, органами самоврядування тощо) роботою.

Література [2–7; 10; 15; 24; 26; 30; 29; 32;
35; 41; 42; 44; 47; 52; 55]

Тема 9. Планування навчальної діяльності в закладах освіти

Планування, як процес практичного впровадження стратегії і тактики освітньої організації. План, як офіційний документ. Класифікація планів 1) по видам: цільові (навчального закладу, його структурних підрозділів, особистої діяльності керівників), повторних дій (визначає терміни і порядок стандартних дій — графіки, розклади тощо), неповторних дій (вирішують завдання навчально-виховної та фінансово-господарської діяльності організації — програми, бюджети, мережеві графіки тощо); 2) по формах: текстові, графічні, змішані; 3) за терміном реалізації (перспективні, річні, поточні).

Принципи планування (системності, комплексності, гнучкості, оптимальності, обмеженості коштів, інші). Планування особистої діяльності керівників освітніх організацій (система планів, робоча книжка керівника, щотижневий та повсякденний план керівника): зміст, структура, методика.

Література [6–8; 10; 15; 30; 32; 41; 42; 44; 46; 47; 49; 51; 55–58; 61]

Тема 10. Управління навчальним процесом в дошкільних, шкільних та позашкільних закладах освіти

Дошкільний навчальний заклад. Дефініція, специфіка організації, планування тощо. Державна національна програма “Освіта”: основний зміст розділу “Дошкільне виховання”; учасники навчально процесу у дошкільному навчальному закладі (діти дошкільного віку, педагогічні працівники, помічники вихователів, няні, медичні працівники, батьки або особи, які їх замінюють); директор (завідувач) — загальна характеристика основних якостей, права та обов’язки; колегіальні органи — загальна характеристика, права та обов’язки.

Шкільний навчальний заклад: основні положення законодавчих та нормативних документів про загальну середню освіту; учасники навчально-виховного процесу; посадові права та обов’язки основних керівників загальноосвітнього державного (приватного) НЗ, їх професійні та особистісні психолого-педагогічні якості; управлінська діяльність педагогічної ради, інших органів колективного самоврядування. Планування навчальної діяльності, методична робота, специфіка роботи з кадрами.

Позашкільний навчальний заклад. Структура позашкільної освіти. Учасники навчального процесу. Основні положення Закону України “Про позашкільну освіту” (статут, завдання позашкільної освіти, пра-

ва громадян на її здобуття згідно закону; основні напрями позашкільної освіти; зміст та форми навчального процесу, права та обов'язків учасників; органи управління позашкільною освітою; державна атестація приватних позашкільних НЗ; комплексні та профільні НЗ; тривалість занять та режим роботи; документи про позашкільну освіту). Трудові відносини в системі позашкільної освіти.

Література [1–9; 15; 16; 21- 24; 27; 28; 33; 38; 40]

Тема 11. Дидактичні засади навчальної діяльності в професійно-технічних навчальних закладах

Основні положення законів “Про освіту” та “Професійно-технічну освіту”. Положення “Про професійно-технічний навчальний заклад” (дефініція, мета та завдання, специфіка напрямів діяльності; учасники навчально-виховного процесу, їх права та обов'язки; органи управління професійно-технічними НЗ, внутрішній та зовнішній аспекти; посадові права та обов'язки основних керівників та органів самоврядування НЗ, їх особистісні професійні та психолого-педагогічні якості). Організація навчально-виробничого процесу. Науково-методичне забезпечення. Спільна робота ПТНЗ із базовим підприємством. Організація та проведення літньої виробничої практики. Організація методичної роботи в ПТНЗ. Психолого-педагогічна підготовка педагогічних кадрів. Узагальнення та розповсюдження передового досвіду.

Література [1; 2; 5; 9; 12; 13; 16; 19; 32; 33; 20; 23; 31; 34; 44; 53; 58; 65; 68; 69]

Тема 12. Управління навчальним процесом в сучасних вузах

Законодавчі та нормативні документи про ВНЗ. Учасники навчально-виховної діяльності в ВНЗ. Зовнішня структура управління НЗ. Система внутрішнього управління в ВНЗ.

Керівник (ректор (президент), начальник, директор тощо) вищого навчального закладу: повноваження; відповідальність; звіт; обрання, затвердження та звільнення з посади.

Факультет (відділення) в системі управління ВНЗ. Керівник факультету, відділення: повноваження; посадові права та обов'язки.

Кафедра в системі управління ВНЗ. Повноваження, права та обов'язки завідуючого кафедрою, асистента (викладача), старшого викладача, доцента.

Вчені ради ВНЗ (відокремленого структурного підрозділу, факультету), як колегіальні органи третього і четвертого рівня акредитації.

Наглядова рада в національному ВНЗ. Робочі та дорадчі органи управління (ректорат, деканат, приймальна комісія).

Органи громадського самоврядування: структура, повноваження, діяльність. Студентське самоврядування (ВНЗ, відокремленого підрозділу, факультету): структура, повноваження, управлінська діяльність.

Специфіка організації та планування навчального процесу. Загальні основи наукової діяльності ВНЗ. Науково-методичне забезпечення, організація методичної діяльності. Підготовка, перепідготовка посадовців та викладачів.

Література [3; 6; 10; 13; 20; 25; 30; 35; 41; 42; 46; 47; 49; 50–53; 57; 62; 67]

Тема 13. Діагностика навчальної діяльності в освітніх організаціях

Загальні основи методології управління діагностикою навчального процесу в закладах освіти. Загальні аспекти моніторингу якості освіти. Поняття діагностики навчально-пізнавальної діяльності та його функції (контрольна, виховна, навчальна, розвиваюча, діагностично-коригуюча, стимулюючо-мотиваційна). Загальна характеристика принципів контролю (об'єктивність, систематичність, гласність) та його видів (попередній, поточний, тематичний або періодичний, комбінований, підсумковий, заключний). Основні параметри якості знань: міцність, повнота, глибина, гнучкість, конкретність, системність, інші. Рівні знань: розпізнавальний, репродуктивний, продуктивний або реконструктивний, творчий. Тестування успішності. Самоконтроль та самооцінка. Специфіка діагностики в різноманітних освітніх організаціях. Діагностика навчального процесу у вищих навчальних закладах з точки зору Болонської декларації. Облік форм контролю заочного та дистанційного навчання.

Література [5–7; 10; 12; 15; 18; 24; 26; 29; 30; 31–33; 35; 36; 41; 47; 55]

Змістовий модуль IV. Теоретичні основи управління виховною діяльністю

Тема 14. Методологія процесу управління виховною діяльністю в навчально-освітніх закладах

Процес виховання: сутність, зміст, структурні елементи. Закономірності та принципи виховного процесу. Основи технології виховного процесу (методи сучасного виховання та самовиховання,

методика та технологія інноваційних інтерактивних форм виховного процесу, роль і місце колективу в вихованні тощо). Законодавчі та нормативні документи про управління виховною діяльністю (закон України “Про виховання дітей та молоді”, Концепція національного виховання, інші). Комплексний підхід до управління виховною діяльністю. Суб’єкти виховного процесу (сім’я, освітні організації: учителі (викладачі), класні керівники (куратори), керівники, суспільні організації, інші.). Основи організації та планування виховного процесу в освітніх організаціях. Специфіка виховання в позашкільних навчальних закладах.

Література [5; 6; 8; 10; 11; 15; 22–26; 31; 33; 34; 35; 41; 42; 44; 48; 51]

Тема 15. Управління виховною діяльністю в дошкільних та позашкільних освітніх організаціях.

Загальні науково-методологічні засади специфіки організації управління виховною діяльністю в дошкільних та позашкільних закладах освіти. Законодавчі та нормативні документи щодо організації (діяльності основних суб’єктів виховного процесу) та планування (загальні принципи планування виховним процесом: науковості, актуальності, свободи вибору, цілісності та логічності, перспективності, наступності, систематичності, повторності, концентричності та достатності змісту, реальності заходів; види, типи планів, методи планування) виховної роботи в дошкільних та позашкільних НЗ. Цільова комплексна програма виховної діяльності освітньої організації. Тематичний, календарний плани виховної роботи навчального закладу та його структурних підрозділів. Специфіка змісту оперативних планів виховного процесу. Практика виховної роботи НЗ.

Література [1; 4; 8; 11; 14; 16; 22–25; 33; 34; 48; 51; 54–56; 58; 66; 70]

Тема 16. Організація виховного процесу в загальноосвітній школі

Законодавчі та нормативні документи про систему виховної роботи школи на сучасному етапі розвитку. Мета, завдання, основний зміст виховної діяльності ЗОШ. Специфіка виховної діяльності її головних суб’єктів (директор та його заступники, педагогічна рада, класний керівник, батьківський та учнівський комітети, учителі). Специфіка виховних форм та заходів з учнями початкової, основної

та повної школи. Основи діагностики учня, класного колективу. Планування виховної роботи (загальні основи та специфіка планів виховної роботи головних суб'єктів виховного процесу). Планування колективних творчих справ: сутність, тематика, технологічні етапи. Методичне керівництво виховною діяльністю.

Література [2; 4; 8; 11; 16; 22; 24–26; 32; 33; 34; 48; 52; 55; 62; 64; 66]

Тема 17. Управління виховною роботою в професійно-технічному НЗ

Загальні основи управління виховною діяльністю в професійно-технічному НЗ у відповідності із Законом України “Про професійно-технічну освіту”. Специфіка виховної діяльності педагогічних працівників ПТНЗ: викладачі, педагоги з професійного навчання, вихователі, майстри виробничого навчання, старші майстри, старші майстри виробничого навчання, інструктори виробничого навчання, методисти, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники фізичного виховання, керівники професійно-технічних навчальних закладів, науково-методичних та навчально-методичних установ, їх заступники та інші працівники, діяльність яких пов’язана з організацією і забезпеченням виховного процесу – ст.45 Закону.

Предмет і система психології праці у виховній діяльності професійно-технічного закладу. Специфіка управління в процесі формування особистості – майбутнього кваліфікованого робітника та його професійних якостей (специфіка трудового виховання, трудової активності, технічної уяви і самостійності в роботі). Психолого-педагогічні основи трудової експертизи, організації праці тощо. Впровадження індивідуального підходу в вихованні.

Література [1; 4; 8; 11; 14; 16; 22–25; 33; 34; 48; 51; 54–56; 58; 66; 70]

Тема 18. Система управління виховним процесом у вузі

Актуальні проблеми управління виховним процесом в сучасному вищому навчальному закладі. Законодавчі та нормативні документи про управління виховною діяльністю у вузі. Концепція національного виховання студентської молоді. Напрямки культурно-виховної роботи. Культурно-масова робота зі студентами. Робота зі старостами (менеджерами) студентських груп. Робота з куратори навчальних груп. Формування сприятливого клімату у студентському середови-

щі. Спортивно-оздоровча робота. Боротьба із шкідливими звичками. Робота із батьками студентів. Робота в студентському гуртожитку. Контроль відвідування занять. Управління соціальною роботою. Специфіка виховної роботи структурних підрозділів та органів самоврядування вузу. Виховна робота куратора академічної групи.

Література [3; 6; 8; 10; 11; 13; 20; 23; 29; 33; 35; 41; 45; 46; 49; 50; 53; 55; 63]

Тема 19. Діагностика виховної діяльності в освітніх організаціях

Методологічні засади моніторингу якості вихованості. Технологія моніторингових досліджень. Діагностика та вимірювання вихованості (сутність, організаційна технологія вивчення вихованості особистості учня (студента), колективу). Критерії вихованості. Ступені вихованості (активна позиція, нестійка позиція, негативна позиція). Методи діагностики вихованості (спостереження, експериментальні справи і ситуації, вивчення документації про діяльність особистості (колективу), самооцінка, незалежні характеристики тощо). Діагностика виховної системи освітньої організації (сутність, зміст, специфіка загалом та структурних підрозділів). Особливості діагностики управління виховною діяльністю класного керівника (куратора навчальної групи), кафедри, факультету, структурного підрозділу.

Література [2–4; 8; 10; 14; 24–26; 29; 35; 42; 44; 52; 55; 58; 66]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота (реферат) — це короткий специфічний для даного навчального курсу виклад змісту організації та методики викладання фахових обліково-економічних дисциплін, з урахуванням психолого-педагогічних явищ проблемної або навчальної теми.

Основні вимоги до роботи:

- повнота та об'єктивність інформації про досліджувані явища;
- повнота відображення основних компонентів її змісту;
- доступність сприймання тексту як за змістом, так і за логікою визначення основних проблем;
- доступність мови викладу;
- авторське ставлення, особиста точка зору на питання роботи.

Структура контрольної роботи (реферату): перша сторінка (див. зразок вузу); зміст (вступ, 1, 2, 3 питання, висновки, літературні джерела: 10–12; додатки при необхідності).

Технологічні етапи організації та методики підготовки роботи: визначення теми та змісту; аналіз одержаної інформації (грунтовне, всебічне та глибоке вивчення фактів, положень та висновків з проблеми; теоретична та аналітико-синтетична обробка дослідження); оформлення роботи (загальні та вузівські вимоги, обсяг — 0,5 др. арк.).

За вказівкою викладача, студенти заочної форми навчання можуть виконувати контрольні роботи у двох видах: або ґрунтовне теоретичне дослідження зі спиранням на практику, або практично-теоретичне виконання роботи за варіантами. Номер контрольної роботи за загальною технологією дослідження, студент отримує за номером свого прізвища в журналі або заліковій відомості. Номер і тема контрольної роботи можуть бути наступними:

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Історія розвитку управління навчально-виховною діяльністю.
2. Теоретико-методологічні основи управління освітніми організаціями.
3. Управління освітніми організаціями, як єдиний соціальний організм.
4. Управління навчальним закладом: предмет, методи критерії ефективності.
5. Понятійно-категоріальний апарат управління навчально-виховною роботою.
6. Специфіка системи управління навчально-виховною діяльністю.
7. Особливості та характерні риси освітньої організації як об'єкту управління.
8. Інформаційно-аналітичне забезпечення функціонування закладу освіти.
9. Формування адміністративного апарату освітньої організації.
10. Механізм взаємовідносин суб'єктів внутрішньої структури управління в ЗОШ.
11. Механізм взаємовідносин суб'єктів внутрішньої структури управління вищого закладу освіти.
12. Політико-правовий статус педагога-менеджера.
13. Професійна компетентність і особисті якості керівника освітньої організації.
14. Система державного управління навчально-виховною діяльністю закладу освіти.

15. Лідерство в системі управління навчально-виховною роботою освітньої організації.
16. Мотивація, як функція управління: теоретико-методологічні засади.
17. Оптимізація форм, методів роботи з суб'єктами навчально-виховної діяльності закладу освіти.
18. Організація роботи з персоналом управління освітньою організацією.
19. Іновації в теорії і практиці управління персоналом закладів освіти.
20. Оптимізація та інтенсифікація діяльності органів адміністративного управління освітніми організаціями.
21. Діловодство в навчально-виховній діяльності освітньої організації.
22. Недержавні освітні організації в системі підготовки спеціалістів вищої кваліфікації.
23. Застосування методів і прийомів “паблік рілейшнз” в процесі удосконалення навчально-виховної діяльності освітньої організації.
24. Роль інформатики для розвитку системи освіти в Україні.
25. Вербальні і невербальні засоби комунікації та їх роль в прийнятті управлінських рішень.
26. Етико-правові аспекти управління навчально-виховною діяльністю в закладах освіти.
27. Діагностика та розробка засад стратегічного та поточного планування навчально-виховної роботи в освітній організації.
28. Зміст та основні етапи прийняття управлінських рішень.
29. Фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень менеджерами освітніх організацій.
30. Сутність та зміст основних стилів керівництва освітніми організаціями.
31. Зміст і структура психологічного клімату в освітніх організаціях.
32. Управління процесом навчання: сутність, основні компоненти.
33. Закономірності, принципи навчання, їх місце і роль в управлінській діяльності педагога-менеджера.
34. Методи навчання: класифікація, зміст та значення в управлінсько-педагогічній діяльності.

35. Організаційні форми процесу навчання в системі освітянського менеджменту.
36. Управління виховним процесом: сутність, зміст та роль в функціонуванні закладу освіти.
37. Методи виховання: класифікація, зміст, практичне використання в діяльності фахівців закладу освіти.
38. Організаційні форми процесу виховання в закладах освіти.
39. Роль соціальної групи, колективу в навчально-виховному процесі освітньої організації.
40. Психолого-педагогічні особливості діяльності керівника закладу освіти.
41. Професійно-педагогічний стиль спілкування педагога-менеджера.
42. Іноваційні технології викладання фахових дисциплін.
43. Методичні підходи до змісту та характеру викладання спеціальних дисциплін.
44. Система відбору та обробки інформації в навчальній діяльності педагога.
45. Сучасна методика проведення семінарських і практичних занять з фахових дисциплін вузу.
46. Управлінська діяльність декана факультету.
47. Управлінська діяльність класного керівника ЗОШ.
48. Куратор навчальної групи в системі підготовки спеціаліста.
49. Навчально-виховна діяльність факультету.
50. Навчально-виховна діяльність кафедри.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Управління та педагогічний менеджмент в освіті: сутність і функції.
2. Передумови виникнення науки управління навчально-виховною діяльністю.
3. Характеристика основних структурних елементів управління навчально-виховною діяльністю.
4. Зміст та структура державного управління освітою в Україні.
5. Специфіка управління недержавними освітніми організаціями.
6. Самоврядування закладів освіти.
7. Законодавчі і нормативні документи про принципи організації народної освіти в Україні.

8. Основні характеристики гуманістичного підходу до управління освітою.
9. Суть безперервної освіти та її роль в соціально-економічному розвитку держави і суспільства.
10. Нормативно-правова база управління навчально-виховною діяльністю.
11. Предмет і об'єкт менеджменту в освіті.
12. Менеджер в освітній організації, його характерні риси і роль.
13. Принципи управління освітніми навчальними закладами.
14. Основні функції управління навчально-виховною діяльністю.
15. Методи управління навчально-виховною діяльністю в НЗ.
16. Стиль керівництва в освіті: сутність, компонентні блоки.
17. Фактори, які впливають на різні стилі керівництва.
18. Посадова інструкція.
19. Процес прийняття рішень та його етапи.
20. Вимоги до прийняття управлінських рішень.
21. Класифікація методів обґрунтування рішень в менеджменті освіти.
22. Сутність планування, як функції управління навчально-виховною діяльністю.
23. Проектування освіти і навчання менеджерів освіти.
24. Особливості планування навчально-виховною діяльністю в загальному процесі планування освітніми організаціями.
25. Цілісний педагогічний процес в закладі освіти.
26. Закон України “Про освіту”: основні положення.
27. Психолого-педагогічна характеристика директора ЗОШ.
28. Основи діяльності заступника ЗОШ з навчально-виховної роботи.
29. Діяльність класного керівника в ЗОШ.
30. Навчальний процес: сутність, основні компоненти.
31. Проблема інтелекту та ділової кваліфікації кадрів освітньої галузі.
32. Закон України “Про вищу освіту”: основні положення.
33. Внутрішня структура управління навчальною та виховною діяльністю освітнього закладу.
34. Зовнішня структура управління освітніми організаціями.
35. Болонський процес: європейський вибір вищої освіти України.
36. Система вищої освіти в Україні.
37. Педагогічна майстерність управлінця в галузі освіти.

38. Мета виховання, як загальноосвітня проблема.
39. Загальні основи планування навчально-виховної роботи закладу освіти.
40. Загальна характеристика основних напрямів виховання.
41. Діагностика процесу навчання.
42. Загальна характеристика сучасних технологій навчання.
43. Організаційні форми навчального процесу.
44. Викладач вищого навчального закладу, як організатор навчально-виховного процесу.
45. Організація виховної роботи в освітньому закладі.
46. Організація самостійної роботи суб'єктів навчання.
47. Організація науково-дослідної роботи студентів.
48. Класифікуйте мотиви навчання.
49. Які особистісні якості формуються в процесі морально-естетичного виховання
50. Модульно-рейтингова система навчання.
51. Розкрийте складові змісту трудового і екологічного виховання.
52. Основні організаційні форми навчального процесу.
53. Наукові основи сутності і змісту засобів навчання.
54. Визначте роль і місце батьків та суспільних організацій в трудовому і екологічному вихованні молоді.
55. Сутність, зміст, класифікація методів процесу виховання.
56. Педагогічне управління колективом.
57. Сучасні вітчизняні інноваційні навчально-виховні заклади. МАУП в системі української вищої освіти.
58. Виховна справа: сутність, зміст.
59. Комплексний характер підготовки і проведення виховної форми.
60. Дайте характеристику основних закономірностей виховання.
61. Роль об'єктивних і суб'єктивних факторів в розвитку та формуванні особистості.
62. Психолого-педагогічні основи рушійної сили навчального процесу.
63. Основні шляхи морально-естетичного виховання молоді.
64. Дайте характеристику компонентів процесу навчання.
65. Які зовнішні і внутрішні фактори впливають на ефективність формування морально-естетичних якостей особистості?
66. Закономірності і принципи процесу навчання.
67. Основний зміст принципів національного виховання.

68. Основні завдання громадянського виховання у навчальному закладі.
69. Зміст і завдання морального виховання.
70. Сучасні види навчання у вузі і трудовому колективі.
71. Розумове виховання в навчальних закладах освіти.
72. Методика подолання педагогічних ситуацій у викладацькій діяльності.
73. Організація та методика проведення іспитів у вузі.
74. Організація та методика проведення заліків у вузі.
75. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти інтенсифікації процесу викладання.
76. Організація й методика бально-рейтингової системи навчання.
77. Умови та шляхи інтенсифікації процесу навчання у вищій школі.
78. Методи стимулювання обов'язку й відповідальності в навчанні.
79. Рівні опанування дидактикою вищої школи.
80. Організація, методика керівництва науково-дослідною роботою студентів.
81. Управління методичною роботою в освітній організації.
82. Конфлікт в освітніх організаціях: сутність, типи.
83. Організаційна технологія інтерактивного навчання.
84. Професійно-методична компетентність викладача.
85. Педагогічна техніка викладача.
86. Облік результатів діяльності керівників закладу освіти.
87. Самовдосконалення педагога-менеджера.
88. Лекція — основна форма організації навчання у вузі.
89. Організаційна технологія практичних занять у системі вузівських форм навчання.
90. Педагогічна ситуація у викладацькій діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Закон України “Про освіту”. — К., 1996.
3. Закон України “Про вищу освіту”. — К., 2002.
4. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття) // Освіта, 1993, № 44–46.
5. Законодавство України про освіту. — К., 2002.
6. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. — К., 2003.
7. Збірник нормативних актів України щодо організації заочного навчання у вищих навчальних закладах України. — К., 2002

- Збірник нормативних актів України щодо організації заочного навчання у вищих навчальних закладах України. — К., 2002.
8. *Концепція національного виховання* // Освіта, 1994, 26 жовтня
 9. *Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)*. Постанова Кабінету міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65.
 10. *Алексюк А. М.* Педагогіка вищої освіти України. — К., 2002.
 11. *Бех І. Д.* Виховання особистості. — К., 2003.
 12. *Боднар В. І.* Дидактика. — К., 2005.
 13. *Бутенко Н. Ю.* Комунікативна майстерність викладача. — К., 2007.
 14. *Вікова та педагогічна психологія.* — К., 2007.
 15. *Волкова Н. П.* Педагогіка. — К., 2003.
 16. *Волкова Н. П.* Професійно-педагогічна комунікація. — К., 2006.
 17. *Головатий М. Ф.* Політичний менеджмент. — К., 2005.
 18. *Гронлунд Н. Е.* Оцінювання студентської успішності. — К., 2005.
 19. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології. — К., 2004.
 20. *Євтух М. Б.* Нові технології навчання. — К., 2003.
 21. *Зайцева Т. В., Зуб А. Г.* Управление персоналом. — М., 2009.
 22. *Корсак К. В.* Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті: Інтегрально-філософський аналіз. — К., 2005.
 23. *Кремель В.* Освіта і наука України — інноваційні аспекти: стратегія, реалізація, результати. — К., 2005.
 24. *Кузьминський А. І.* Педагогіка. — К., 2003.
 25. *Левківський М. В.* Історія педагогіки. — К., 2003.
 26. *Мойсеюк Н. Є.* Педагогіка. — К., 2007.
 27. *Макитюк П. Л.* Інноваційний менеджмент. — К., 2007.
 28. *Михайлова П. І., Турчина С. Г.* Інноваційний менеджмент. — К., 2007.
 29. *Найдьонов І. М.* Навчально-методичний комплекс дисципліни “Основи психології і педагогіки” // Навч. посіб. вид. друге. — К., 2009.
 30. *Найдьонов І. М., Ігнатюк А. І.* Методика викладання фінансово-економічних дисциплін // Навч. посібн. вид. друге. — К., 2005.
 31. *Пальчевський С. С.* Сугестопедагогіка: новітні освітні технології — К., 2005.
 32. *Пальчевський С. С.* Педагогіка. — К., 2007.
 33. *Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І. А. Зязюна.* — К., 2007.

34. *Педагогіка*: Хрестоматія. — К., 2003.
35. *Преподаватель* вуза: технология и организация деятельности. — М., 2009.
36. *Самаріна С.* Нові технології навчання. — К., 2004.
37. *Скрипко Т. О., Ланда О. О.* Менеджмент. — К., 2006.
38. *Сладкевич В. П.* Мотиваційний менеджмент. — К., 2001.
39. *Стадник В. В., Йохна М. А.* Менеджмент. — К., 2007.
40. *Сумець О. М.* Основи операційного менеджменту. — К., 2006.
41. *Управление* кафедрой. — М., 2009.
42. *Управление* факультетом. — М., 2008.
43. *Федулова Л. І.* Сучасні концепції менеджменту. — К., 2007.
44. *Фіцула М. М.* Педагогіка. — К., 2007.
45. *Щёкин Г. В.* Основы кадрового менеджмента. — К., 2003.

Додаткова

46. *Болонський* процес: Модернізація системи вищої освіти України: Мат. VI Міжнародної наукової конференції. — К.: МАУП, 2006.
47. *Болобаш Я. Я.* Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. — К., 1997.
48. *Бондар Л. С.* Педагогічна культура вчителя як основа його професійної компетентності у творчій спадщині В. О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. — 2006. — № 3.
49. *Вітвицька С. С.* Основи педагогіки вищої школи. — К., 2006.
50. *Головатий М. Ф.* Менеджмент недержавної системи освіти у новітній Україні: концептуальні засади у соціальній політиці // Наукові праці МАУП. — К. 2009. — Вип. 1(20).
51. *Губа А. В.* Характеристика складових управлінської культури в освіті // Педагогіка і психологія. — 2008. — № 3–4.
52. *Карамушка Л. М.* Психологія управління. — К., 2003.
53. *Ковальчук Г. О.* Активізація навчання в економічній освіті. — К., 2003.
54. *Колношенко О. В.* Концепція менеджмента. Конспект лекцій в схемах. — М., 2007.
55. *Коломінський Н. С.* Психологія менеджменту в освіті. — К., 2000.
56. *Лавриненко В.* Пять функций руководства // Менеджмент и менеджер. — 2008. — № 2.

57. *Литке Е. С.* Качество менеджментобразования в России: формирование, факторы и оценки, управление // Менеджмент сегодня. — 2008. — № 4.
58. *Лозова В. І., Троцько Г. В.* Теоретичні основи виховання і навчання. — Харків, 2002.
59. *Ляшенко О. І.* Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти // Педагогіка і психологія. — 2005. — № 1.
60. *Міжрегіональна Академія управління персоналом.* — К., 2004.
61. *Найдьонов І. М.* Дидактичний матеріал до практичних занять з педагогіки. Навч. посіб. — Вінниця.: 1995.
62. *Найдьонов І. М.* Болонський процес: культурологічні парадигми // Освіта і управління. — 2004. — № 2.
63. *Найдьонов І. М.* Європейський вибір української вищої освіти // Персонал. — 2005. — № 2.
64. *Проблеми освіти.* — К., 2006.
65. *Симонов В. П.* Педагогический менеджмент. — М., 1997.
66. *Теория управления.* — М., 2003.
67. *Терно В. В.* Ліцензування і акредитація у сфері вищої освіти: формування справ. — К., 2006.
68. *Управление персоналом.* — М., 2002.
69. *Храмов В. О., Бовтрук А. П.* Основи управління персоналом. — К., 2001.
70. *Шегда Л. В.* Менеджмент. — К., 2002.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни.....	7
Зміст дисципліни	8
Вказівки до виконання контрольної роботи	20
Теми контрольних робіт.....	21
Питання для самоконтролю	23
Список літератури	26

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *Г. Я. Кужільний*
Комп'ютерне верстання *С. А. Шередега*

Зам. № ВКЦ-4962

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,74. Обл.-вид. арк. 0,56. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*